

Szabályzat a hallgatói plágiumról (SZHP)

Szegedi Tudományegyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar

Preambulum

A BTK-n folyó képzés célja részben az, hogy – összhangban az egyes tudományterületeken belül érvényes konvenciókkal – megismertesse a hallgatókkal kutatási eredményeik mások számára történő bemutatásának módszertanát. Az ezzel összefüggő ismeretek egy csoportja az egy adott kutatási témában született egyéb munkák írásbeli felhasználásához kapcsolódik, ezért szükséges kari szinten rögzíteni az ezzel kapcsolatos alapelveket.

I. Az SZHP tárgyi hatálya

Az SZHP tárgyi hatálya kiterjed a BTK-n meghirdetett kurzusokon a hallgatók által írásban – elektronikusan és nyomtatva – beadott munkákra.

II. Az SZHP célja

Az SZHP célja, hogy formalizált keretek között rögzítse és tudatosítsa azokat az elveket, amelyek követésével világosan kezelhető a plágium problémája. Ez annak érdekében történik, hogy az egységek hatékonyabban tudják segíteni a tudományos hivatkozási kultúra és konvenciók elsajátítását és alkalmazását a hallgatók körében. Az SZHP egyben megfogalmazza a tudományos hivatkozással kapcsolatos elvárások teljesítésének elmaradásából fakadó következményeket is.

III. A plágium fogalma

Plágiumként értelmezendő az az eset, amikor a hallgató úgy használja fel mások szellemi termékét, hogy nem ismeri el, nem jelöli meg annak eredeti forrását. Akár tudatosan, akár nem tudatosan teszi ezt, valójában saját szellemi teljesítményeként tünteti fel mások eredményét, azaz más személy szellemi tulajdonával él vissza.

Ennek értelmében a plágium esetei:

- (1) szó szerinti idézet esetén a szerző nem jelöli meg annak forrását, és nem használ idézőjelet;
- (2) szövegrészlet parafrázálása, azaz a szerző saját szavaival átfogalmazott, nem szó szerinti átvétele esetén hiányzik a hivatkozás annak forrására;
- (3) statisztikai adat vagy ábra, illetve illusztráció átvétele esetén nincs hivatkozás annak forrására;
- (4) a plágiummal azonos elbírálás alá esik a mesterséges intelligencia bármely formájával – részben vagy egészben – készült munka.

Nem plágium, csak hivatkozási anomália, ha

- (1) a szerző szó szerinti idézet esetében hivatkozik annak forrására, de elmaradnak az idézőjelek;
- (2) szó szerinti idézetnél hiányzik a hivatkozás, de vannak idézőjelek.

A hivatkozási anomália kezeléséről minden egység saját szabályozó dokumentumában gondoskodik.

IV. A plágium szankcionálása

A BTK a plágium minden formáját elítéli, és – függetlenül a plágium súlyosságától – szankcionálja a következő módokon:

Szemináriumi dolgozat esetén az SZTE BTK Tanulmányi Ügyrendjének alábbi rendelkezése az irányadó:

„Amennyiben a plágium vétsége minden vitán felül megállapítható, az írásmű elégtelen értékelést kap, mely szemináriumi érdemjegy ugyanabban a félévben nem javítható, a javításra csakis az illető kurzus újbóli felvételével van mód. Ismételt plágium esetén az elégtelen értékelés és a kurzus újrafelvételi kötelezettség mellett a dékán fegyelmi eljárást rendelhet el.” (Az SZTE BTK Tanulmányi Ügyrendjének SZTE TVSZ 8.4 fejezetét kiegészítő 10. pontja)

Szakedolgozat esetén az SZTE BTK Tanulmányi Ügyrendjének alábbi rendelkezése az irányadó: „A hallgató köteles a szakedolgozat benyújtásával egyidejűleg a megadott határidőig a Tanulmányi Osztályon leadni azon nyilatkozatát, miszerint fegyelmi felelőssége tudatában kijelenti, hogy a szakedolgozat saját munkája (nyelvszakos dolgozat esetében a képzés munkanyelvének tekintetében is) [...] Ha ennek ellenkezője bizonyosodik be, a hallgató munkája elégtelenre értékelendő, s ellene fegyelmi eljárás kezdeményezhető.” (Az SZTE BTK Tanulmányi Ügyrendjének SZTE TVSZ 18. fejezetét kiegészítő 2. pontja)

V. Eljárási rend

A plágium tényének megállapítása szeminárium esetén a kurzusért felelős oktató feladata, szakedolgozat esetén a témavezető, illetve az opponens, véleményeltérés esetén a harmadik bíráló jogosult annak megállapítására.

A plágium megállapításáról a hallgatót értesíteni kell. Ennek lehetséges útjai:

- (1) hivatalos postai küldeményben;
- (2) a hallgató által a NEPTUN számára megadott elektronikus levelezési címre az oktató vagy az érintett intézet/tanszék által küldött elektronikus levélben.

Mind a szemináriumi, mind a szakedolgozatokra nézve igaz, hogy amennyiben az érintett hallgató nem ért egyet a plágium tényének megállapításával, legkésőbb az intézkedésről való értesítést követő harmadik munkanap végéig – a saját állításait alátámasztó bizonyítékok egyidejű benyújtásával – jogorvoslati kérelemmel élhet az adott tanszék vezetőjéhez címezve, aki egy háromtagú ad hoc bizottságot nevez ki a kérelem elbírálására. Az ad hoc bizottság öt munkanapon belül köteles döntést hozni. A tanszékvezető érintettsége esetén az illetékes felettes szervezeti egység vezetője jogosult a bizottságot kijelölni.

Bizottsági elutasítás esetén a hallgató az oktatási dékánhelyetteshez nyújthat be írásos fellebbezést, aki másodfokon nyolc napon belül köteles azt elbírálni. A másodfokú határozat jogerős, kivéve akkor, ha a szakedolgozat plagizálása vagy ismételt szemináriumi dolgozat plagizálás miatt a dékán fegyelmi eljárást rendel el.

Az a végzős hallgató, aki ellen plágium-, illetve fegyelmi eljárás indult, az eljárás lezárultáig nem záróvizgázhat. Amennyiben az eljárás során a plágiumot nem bizonyítják, akkor az oktatási dékánhelyettes engedélyezi a záróvizsga soron kívüli letételét.

VI. A plágium elkerülése

A korrekt hivatkozás és a plágium elkerülése érdekében a BTK által meghirdetett kurzusokon született írásbeli munkák esetében mindenkor be kell tartani a szakirodalmi hivatkozás alapelveit:

(1) az adott szakterület által elfogadott hivatkozási konvenciók figyelembe vételével írásművében a hallgatónak jeleznie kell, ha más szerzőtől vesz át bármilyen gondolatot, elméletet, véleményt, érvet akár annak bemutatása, ismertetése, akár egyéb módon történő felhasználása céljából;

(2) a hivatkozás szükséges szó szerinti idézet vagy parafrázált szövegrészlet esetében is;

(3) a hivatkozás elengedhetetlen akkor is, ha valamely statisztikai adatot vagy ábrát, illusztrációt használ fel a szerző más forrásból;

(4) a felhasznált műveket nem elég az irodalomjegyzékben feltüntetni, a szövegen belül is pontosan jelezni kell azt, hogy az idézetek, illetve átfogalmazott gondolatmenetek honnan származnak, azaz teljes megfelelésnek kell lenni a szövegben hivatkozott és a bibliográfiában felsorolt források között.

VII. Záró rendelkezések

Amennyiben az egyes egységek (tanszékek, intézetek) a VI. pontban foglaltakon túl további követelményeket támasztanak, úgy kötelesek a jelen szabályzatban foglalt alapelveknek megfelelő, a tudományos hivatkozás módszerével kapcsolatos elvárásaikat tartalmazó mellékleteiket hozzáférhetővé tenni a kurzusaikat felvevő hallgatók számára, illetve azokat eljuttatni a Kar Tanulmányi Osztályára az SZHP hatályba lépését követő egy hónapon belül.

A mellékleteknek tartalmazniuk kell a jelen szabályzatot, valamint az annak szellemének megfelelő, a hallgatók számára is világosan követhető, az adott tudományos célnyelven előállított példákat és egyéb részleteket.

A szakdolgozat beadott formájában a hallgató szellemi tulajdona, ezért annak további felhasználásáról a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény rendelkezik. Amennyiben a hallgató bármilyen visszaélést észlel szakdolgozatának vagy egyéb szellemi termékének (pl. írásmű, fordítás, statisztikai adat, ábra) mint saját szellemi tulajdonának a felhasználásával kapcsolatban, azt jelezheti az oktatási dékánhelyettesnek.

A Szabályzatot a Kari Tanács 2008. 06. 12-ei ülésén a 64/2008. sz. határozatával elfogadta. A Szabályzat 2008. 09. 01-jén lép hatályba. Ezt megelőzően legalább 30 nappal felkerül a Kar honlapjára.

A Szabályzatot a Kari Tanács 2012. 10. 25-ei ülésén a 49/2012. sz. határozatával módosította. A módosított szabályzat a kihirdetéssel egyidejűleg, 2012. 10. 30-án lép hatályba.

A Szabályzatot a Kari Tanács 2020. 10. 29-ei ülésén a 66/2020. sz. határozatával módosította. A módosított szabályzat a kihirdetéssel egyidejűleg, 2020. 11. 03-án lép hatályba.

A Szabályzatot a Kari Tanács 2023. 02. 23-ai ülésén a 4/2023. sz. határozatával módosította. A módosított szabályzat a Kar honlapján való közzétételt követő napon, 2023. 02. 24-én lép hatályba.

Szeged, 2023. 02. hó. 23. nap.

Prof. Dr. Gyenge Zoltán
dékán